

MONITOR

zpravodajský čtrnáctideník

ROČNÍK III., ČÍSLO 8

11. květen 2006

(za dobrovolné příspěvky)

Tradice Otců

Z homilie sv. biskupa Bernarda

Maria je vznešená hvězda vyšlá z Jakuba, její paprsek osvětluje celý vesmír, její záře vysoko svítí na nebi, ba až do podsvětí proniká, ozařuje i zemi a hřeje více duši než tělo, podporuje ctnosti a ničí neřesti. Ona je ta nejjasnější a nejskvělejší hvězda, zářící ctnostmi a svítící příkladem, a po zásluze byla vyvýšena nad toto velké a rozsáhlé moře.

Každý, kdo víš, že ve vlnobití tohoto světa se spíše zmítáme uprostřed bou-

ří a větrů, než kráčíme po pevné zemi, nespouštěj oči z této zářící hvězdy, nechceš-li, aby tě bouře pohltila. Opřou-li se do tebe vichry pokušení, narazíš-li na skaliska soužení, k hvězdě se dívej, Marii vzývej! Jsi-li zmítán vlnami pýchy nebo ctižádosti nebo nactiutrháčství nebo žárlivosti, k hvězdě se dívej, Marii vzývej! Otrásá-li loďkou tvé duše hněv, lakomství nebo svody těla, dívej se k Marii! Jsi-li poděšený velikostí svých

hříchů, zmatený nečistým svědomím, přestrašený hrůzou před soudem a už už tě pohlcuje hlubina zármutku a propast zoufalství, mysl na Marii!

V nebezpečích, v úzkostech, v pochybnostech na Marii mysl, Marii vzývej! Stále ji měj na rtech, stále ji měj v srdci. Chceš-li, aby se za tebe přimlouvala, buď pamětliv příkladu, který dala svým životem. Následuješ-li ji, nezboudíš, prosíš-li ji, neupadneš do zoufalství, myslíš-li na ni, nechybíš, drží-li tě nekleseš, chrání-li tě nemusíš se bát, vede-li tě neunavíš se, je-li k tobě milostivá, dojdeš k cíli.

Západ a Východ o obnově duše Evropy

Ze vzdělání plyne láska k minulosti

Svatý stolec a moskevský pravoslavný patriarchát uspořádaly setkání na téma „Obnova duše Evropy“. Konalo se ve Vídni od 3. do 5. května. Smyslem setkání byla formulace společného důrazu na křesťanské kořeny Evropy v dnešním hledání její identity. Předsedali mu předseda Papežské rady pro kulturu kardinál Poupard a pravoslavný metropolita Smolenska a Kaliningradu Kirill. Zúčastnili se odborníci pozvaní oběma stranami. Akci zaštiťovala vídeňská nadace *Pro Oriente*.

Závěry jednání, jež prezentoval P. Bernard Ardura, tajemník Papežské rady pro kulturu, poukazují na krizi evropské integrace; ta se objevila, když se členské státy nedokázaly shodnout na ústavní smlouvě. Nicméně, jak se v textu konstatuje, „krize rozděluje Evropu je kulturní povahy: rozplývá se křesťanská identita Evropy. Evropské národy charakterizuje hluboká pochybnost evropského člověka o sobě samém: ten neví, kým je.“

Krize Evropy má dramatické demografické důsledky: patří k nim odmítání dětí, různé typy soužití bez budoucnosti, neschopnost sdílet život s druhým v manželství. Text závěrů používá výraz „evropská demografická sebevražda ve jménu egoismu a hedonismu“.

Na všechny výzvy současné krize

Foto: archite

chtějí účastníci setkání reagovat „misií vzdělání a formace“. „Vzdělávat se znamená objevovat dědictví minulosti, milovat je a uznávat je. Jen tak dokážeme znovu objevit své křesťanské kořeny“, říká se v závěrech. Ty vyjadřují vůli společně svědčit o víře a znovu evangelizovat Evropu, z níž se stal „hospodářský obr, ale duchovní trpaslík“.

Hovoří se zde tedy o vzdělání jako

o lásce k minulosti. To je protiklad tendencí patrných např. v našem tisku, kde je naopak patrná neláska, až nenávisť k minulosti: co je špatné, je „jako ve středověku“. Proto musíme my, křesťané, vzdělávat Evropu, aby se znovu naučila lásce ke své minulosti a tak i lásce k sobě samé.

Podle agentury Zenit zpracovala
Michaela Freiová

ZPRÁVY

Vyznamenání pro kardinála Špidlíka

Ve čtvrtek 4. 5. 2006 v 10 hodin převzal kardinál Tomáš Špidlík z rukou ministra zahraničních věcí ČR Cyrila Svobody cenu *Gratias agit 2006*. Tuto cenu uděluje ministr zahraničních věcí za šíření dobrého jména České republiky v zahraničí.

Kardinál Tomáš Špidlík SJ se narodil 17. prosince 1919 v moravských Boskovicích. Před válkou začal na brněnské univerzitě studovat latinu a češtinu. Po uzavření českých univerzit vstoupil v roce 1940 do jezuitského řádu. Po první přípravě na Velehradě dostudoval teologii v Maastrichtu v Holandsku, kde byl v roce 1949 vysvěcen na kněze. Roku 1951 se ujal funkce spirituála v české papežské koleji Nepomucenum. Na tomto místě vytrval 37 let (1951–1989). Přitom však dokončil svá studia na papežském Orientálním ústavu doktorátem a specializací ve spiritualitě křesťanského Východu.

Od roku 1954 vyučoval východní a patristickou teologii na Papežském orientálním ústavu, na Papežské gregoriánské univerzitě a v karmelitánském ústavu Terezianum v Římě. Jako docent hostoval na jiných světových univerzi-

tách, např. v Kinšase v Africe a v St. Paul v USA. Napsal v tomto oboru mnoho knih a článků ve světových jazycích.

V březnu roku 1995 vedl Tomáš Špidlík duchovní cvičení pro papeže Jana Pavla II. a vatikánskou kurii.

Čestné doktoráty: Pravoslavná teologická fakulta Univerzity v Cluj, Rumunsko, doktorát na univerzitě v Olomouci a v Praze.

Od roku 1991 žije a pracuje v římském Centru Aletti.

V roce 1996 byl Ateliér duchovního umění Centra Aletti pověřen obnovou vatikánské kaple „Redemptoris Mater“. Kardinál Špidlík a P. Marco Rupnik odpovídali za teologickou a uměleckou projekci při realizaci zmíněné kaple.

V roce 2002 udělila Česká biskupská konference Tomáši Špidlíkovi Řád sv. Cyrila a Metoděje za jeho celoživotní dílo.

Kardinálem byl Tomáš Špidlík jmenován 28. září 2003 papežem Janem Pavlem II. Před začátkem první volby papeže, 18. dubna 2005, promlouval kardinál Tomáš Špidlík ke sboru kardinálů v konkláve.

TS ČBK

Další země uzavřela smlouvu s Vatikánem

Bosna-Hercegovina, z jejichž 4,49 milionů obyvatel je 40% muslimů, 30% pravoslavných a 15% katolíků (zbytek tvoří jiná náboženství), podepsala 19. dubna s Vatikánem smlouvu, která reguluje postavení katolické církve v zemi.

Smlouva potvrzuje vzájemnou nezávislost státu a Církve a jejich vůli ke spo-

lupráci. Církev má svobodu v apoštolské činnosti a regulaci v oblastech své kompetence, svobodu bohoslužeb i kulturní, výchovné, pastorační a charitativní činnosti i svobodu v oblasti mediální. Může poskytovat duchovní službu v ozbrojených silách, vězeních a nemocnicích.

Zenit

Volit či nevolit?

Vzhledem k blížícím se volbám si tuto otázku klade nemálo z nás. Není divu. Neexistuje totiž u nás žádná dokonalá strana s jednoznačným konzervativním programem, zásadovými postoji a charakterově pevnými představiteli. I když se tedy bude jednat možná v principu jen o volbu menšího zla, přesto jsou mezi stranami nemalé rozdíly. Některé jsou při obraně nedotknutelnosti lidského života či tradiční rodiny jen nedůsledné, zatímco jiné mají v programu legalizaci eutanázie či bezplatnost umělých potratů.

Přestože je u nás poměrný volební systém, má každý možnost dvěma preferenčními hlasy v rámci jedné strany do určité míry podpořit jednotlivé státní kandidáty, kteří bojují ve svých stranách často osamělý boj za tradiční hodnoty. I když se tyto osobnosti podaří „postrčit“ vzhůru na kandidátce jen výjimečně, přesto není tento „kroužek“ zbytečný. Může totiž posílit postavení těchto lidí v jejich partajním lůně.

Náš volební systém umožňuje i „volební turistiku“. Každý si může vyřídít na svém obecním úřadě mezi 18. a 31. květnem voličský průkaz, se kterým může odvolit ve volebním kraji, kde může podpořit svým preferenčním hlasem konkrétního kandidáta jeho srdci nejbližšího či naopak nemusí ve svém domovském kraji volit kandidáta, jehož volbu mu neumožňuje svědomí.

I když tedy není ryze z etického hlediska účast ve volbách povinností, je šancí, které je při všech limitech škoda nevyužít.

-jr-

ŽIJEŠ, PROTOŽE TĚ RODIČE CHTĚLI

Interrupce – 10. týden

Život – 18. rok

www.SvobodaVolby.cz

LINKA POMOCI 800 108 000 ČEKÁTE-LI NEČEKANÉ DÍTĚ

Vínou umělého potratu u nás přijde o život v průměru 70 dětí denně. (<http://www.uzis.cz>)

Začala kampaň pro život

Hnutí Pro život ČR zahájilo tříměsíční osvětovou informační kampaň zaměřenou na prevenci umělých potratů u dospívající mládeže. Kampaň je svou formou blízká náctiletým, kteří odmítají jakékoli tabuizování. Snaží se pozitivním způsobem evokovat vděčnost, odpovědnost, solidaritu a další pozitivní hodnoty moderního člověka.

S kampaní se veřejnost v rámci celé republiky bude po tři měsíce setkávat prostřednictvím billboardů, časopisů, spotů v rádiích a na internetu na adrese <http://svobodavolby.cz>.

HPŽ ČR

ZPRÁVY

Vatikán, AIDS, kondomy

Papežská rada pro pracovníky ve zdravotnictví vysvětluje, jak se to má se zprávami o změně vatikánského postoje k použití kondomů nemocnými AIDS. Předseda Rady kardinál Javier Lozano Barragán vysvětlil, že se připravuje „studie k vnitřnímu dialogu“, nikoli tedy „vatikánský dokument“. Studii si vyžádal papež Benedikt.

Kardinál Lozano upozorňuje, že Rada není doktrinálním dikasteriem: nemůže produkovat vatikánské dokumenty. V tom je chyba informací v tisku. Úkolem Rady je pastorační pomoc nemocných. Proto má své lé-

kařské, technické a teologické konzultanty a uvedenou studii s nimi připravuje.

Až Rada studii dokončí a předloží, může se tato studie stát „dokumentem“, ale také nemusí. Předmětem studie je problém párů spojených svátostným manželstvím, kde jeden z partnerů trpí AIDS.

Kardinál Lozano zdůraznil: „To, co si myslím a o co se snažím, je jen ozvěnou toho, co říká papež. Jako hlava příslušného dikasteria nemám na tuto věc osobní názor. Mým oficiálním názorem je reprodukovat do písmena přesně to, co říká papež“.

Zenit

Učení Církve není „názor“

Tajemník Kongregace pro nauku víry arcibiskup Angelo Amato řekl na konferenci o prezentaci učení Církve v médiích, že církevní magisterium je třeba pokládat za „komunikaci pravdy o Bohu a jeho spásu“. Konstatoval, že poklesá vůle věřících milovat církev a cítit s ní; proto se magisteriu nenaslouchá, nebo se odmítá. Jako by chyběla důvěra, že slovo Boží dokáže osvětlit naši osobní historii a historii církevního společenství. Před Boží pravdou se dává přednost vlastnímu mínění a fundovaná mínění jsou stavěna na stejnou rovinu s jakýmkoli ji-

ným názorem.

Arcibiskup Amato řekl, že církev má potíže s komunikací také kvůli „extrémní kulturní chudobě většiny věřících“: tím lze vysvětlit „podivný úspěch“ „Šifry Mistra Leonarda“ — což je snůška výmyslů, urážek a historických i teologických chyb. Křesťané by měli být pohotovější v odmítání lži a difamací, a katolická média je v tom mají vést. K tomu je ale zapotřebí profesionálů, zvláště laiků, kteří ovládají dva jazyky: jazyk komunikace a jazyk teologie.

Zenit

„Demokracie sama nezajistí náboženskou svobodu“

Předseda papežské rady *Iustitia et Pax* kardinál Renato Martino promluvil na vídeňské diplomatické akademii na téma „Náboženství na veřejném fóru: Náboženská svoboda v nové Evropě“.

Řekl, že ideologická neutralita právního státu se nesmí zaměňovat s etickou neutralitou. „Svoboda náboženství je primární zárukou, že práva člověka nespočív-

vají na písku konvence, ale na skále — na transcendentním základu“. Proto je respekt státu ke svobodě náboženství implicitním uznáním existence řádu, který přesahuje politickou dimenzi života, řekl kardinál. Pokud politika předstírá, že Bůh neexistuje, ztrácí smysl pro nedotknutelnost lidské důstojnosti, dodal.

Zenit

Roztržka mezi katolíky a Amnesty International

Historické vazby katolíků k *Amnesty International* jsou ohroženy posunem této organizace k podpoře potratů. Řekl to biskup Východní Anglie Michael Evans v souvislosti s propotratovým rozhodnutím britské pobočky AI. Konečné rozhodnutí celé organizace má padnout na sjezdu delegátů v Mexiku v roce 2007.

Biskup v dopise předsedkyni britské pobočky Kate Allenové píše, že byl aktivním členem AI 30 let a nyní bude nu-

cen vystoupit, ačkoli léta podporoval propojení farních skupin *Iustitia et Pax* s AI. Také řada dalších katolických členů a obránců života vyjádřila své pobouření nad tím, že podpora potratů byla vsunuta do kampaně proti násilí na ženách.

AI byla založena roku 1961 katolickým konvertitou Peterem Benensonem a původně byla zaměřena na vězně svědomí.

Zenit

Zpráva o náboženské svobodě ve světě

Komise USA pro náboženskou svobodu v zahraničí vydala každoroční zprávu o globální situaci. Jejím podkladem je „Zákon o mezinárodní náboženské svobodě“ z roku 1998. Zvláštní znepokojení vyvolává Severní Korea, Eritrea, Irán, Čína, Saudská Arábie, Súdán, Vietnam, Barmá, Uzbekistán, Turkmenistán a Pákistán. Sledovat je třeba Afgánistán, Bangladéš, Bělorusko, Kubu, Egypt, Indonésii, Nigérii, Indii, Rusko a Srí Lanku; zpráva je zvláště znepokojena situací v Iráku.

Zvláštním případem je Saudská Arábie. Ta na jedné straně zakazuje všechny formy veřejného náboženského projevu s výjimkou sunitského islámu a potlačuje i projevy soukromé. Současně ale financuje po celém světě aktivity, jež podporují extrémní náboženskou netoleranci, nenávisť, a někdy i násilí vůči ne-muslimům resp. muslimům jiných směrů.

Zenit

Jihokorejští katolíci pomáhají lidem na severu

V roce 1995 byla v Koreji ustavena „Národní komise pro smír“, jejímž úkolem je „předávat Boží lásku našim severokorejským bratřím“. Za 11 let poskytla Severokorejčům zboží a služby za 11 milionů dolarů. Nyní poprvé smí navštívit delegace katolíků, vyslaná soulskou diecézí, Severní Koreu. Delegaci tvoří 61 kněží a laiků; jejím úkolem je ověřit podmínky ve zdravotnických zařízeních, která katolíci financují, i v továrně na potraviny, kterou částečně provozuje jediná oficiální katolická církevní obec v Pchjongjangu. Severní Korea trpí hladem a nedostatkem náboženské svobody. Z jejich 23 milionů obyvatel jsou údajně 4 miliony katolíků.

Zenit

Vlastní svěcení v Číně

Vlastenecká církev vysvětila 30. dubna P. Ma Jinglina jako biskupa v Kunmingu. Čínské ministerstvo zahraničí žádá, aby Svätý stolec toto rozhodnutí respektoval. Biskupské svěcení dalšího kněze se plánuje na nejbližší dobu. Hongkongský kardinál Joseph Zen vyzýval Peking, aby od ordinací ustoupil. Varoval, že to poškodí rozhovory mezi Svätým stolicem a Čínou o možném obnovení diplomatických vztahů.

Zenit

KOMENTÁŘE

Rodinná politika – co nabízejí jednotlivé strany?

Porovnání volebních programů politických stran v oblasti rodinné politiky

V červnu tohoto roku se konají volby do Poslanecké sněmovny. Rodina a rodinná politika se v letošní volební kampani staly jednou z priorit většiny politických stran. Jaké jsou však konkrétní představy politických stran, které mají šanci dostat se do sněmovny? Jak si představují reformu systému rodinné politiky? Jak chtějí podporovat rodinu? Odpověď nabízí následující analýza, převzatá z newsletteru *Rodinná politika*, vydávaného *Občanským institutem*.

ODS

Základním východiskem ODS je odlišení rodinné politiky od politiky populační, kterou uskutečňoval komunistický režim. Stát by proto neměl podnikat umělé zásahy na zvyšování porodnosti v duchu sociálního inženýrství. Rozhodnutí lidí o tom, zda mít děti, musí být svobodné. Smyslem rodinné politiky je podpořit rodiny s dětmi, nikoli vytvářet tlak na rozhodnutí, která přísluší pouze rodinám.

Důraz v podpoře rodiny je kladen na politiku bydlení a zaměstnanosti. Právě možnost snadno získat práci a nalézt bydlení je důležitým faktorem v rozhodování o založení rodiny. Finančně chce ODS podporovat rodiny především daňovou cestou. Koncept rovné daně počítá s výrazným daňovým zvýhodněním ve výši 6000 Kč měsíčně tzv. zaručeného příjmu (slevy z daně) na každé vyživované dítě a na manžela/ku. Tato částka výrazně překračuje stávající podporu zavedenou reformou veřejných financí (500 Kč měsíčně sleva z daně). Pro nízkopříjmové rodiny bude určen systém negativní daně nahrazující sociální dávku daňovou cestou.

Občanští demokraté hodlají podpořit manželské páry konceptem společného sociálního pojištění, jaké funguje např. ve Švýcarsku. Současně chtějí zvýšit rodičovský příspěvek na úroveň poloviny průměrné mzdy a mluví rovněž o zvyšování peněžité pomoci v mateřství.

V oblasti vztahu rodiny a zaměstnanosti podporuje ODS maximální svobodu volby. Rozhodnutí o tom, zda jeden z rodičů zůstane doma s dítětem nebo zda rodina zvolí dvoukariérový model, přísluší výhradně rodině. Proto není v plánu ODS podle jejího programu budovat systémy jeslí, ale poskytnout rodinám

Foto: archivo

daňovou cestou dostatek prostředků k tomu, aby se mohly svobodně rozhodnout o způsobu skloubení rodiny a zaměstnání, a aby všechny varianty byly vzájemně srovnatelné.

ČSSD

Volební program ČSSD v oblasti rodinné politiky vychází z vládní koncepce rodinné politiky ze září 2005. Většina priorit vládní rodinné politiky je do programu přímo převzata. Většina navrhaných kroků je ovšem definována dosti nekonkrétně, takže není možné učinit si představu o podobě jejich realizace. V následujícím přehledu jsou proto uvedeny obecné tendence sociálnědemokratického programu a významnější konkrétně navrhaná opatření.

Na rozdíl od ODS má rodinná politika ČSSD explicitní populačně-politický rozměr („*Chceme zlepšit demografický vývoj...*“). Podobně jako v evropských

levicových stranách je hlavní důraz kladen na slučitelnost rodiny a zaměstnání. Cílem je dosáhnout toho, aby rodiče mohli být při péči o dítě současně oba výdělečně činní. Cestou k tomu je především podpora služeb pro rodiny, včetně budování sítě jeslí, zrušené po pádu komunismu. ČSSD chce také motivovat zaměstnavatele k budování „zařízení denní péče o děti“ na pracovišti a podporovat organizace zajišťující péči o děti. Současně počítá s postupným zvyšováním rodičovského příspěvku až na úroveň 10 000 Kč měsíčně v roce 2010.

Sociálně-demokratický program počítá dále se zavedením plošných přídávků na děti (v programu strany již v roce 2002) a analyzováním možností daňové podpory rodin (bez bližší specifikace). Významná část programu je věnována „výchově k partnerství, manželství a rodičovství“. Stát by tak například měl podporovat „nejrůznějšími prostředky“

KOMENTÁŘE

(opět blíže nespecifikovanými) zapojení mužů do péče o dítě a jejich angažovanost v domácnosti. ČSSD chce zavést povinnou výchovu mládeže k zodpovědnému partnerství, manželství a rodičovství s důrazem na rovnost postavení a práv mužů a žen. Zvláštní části programu jsou také věnovány podpoře rodin seniorů a neúplných rodin. Konkrétně navrhovaným opatřením je také zavádění tzv. rodinných karet opravňující rodiny k slevám v různých institucích.

KDU-ČSL

Volební program křesťanských demokratů považuje rodinnou politiku za jeden ze svých stěžejních bodů. Východiskem je přitom podpora rodiny založené na manželském a rodičovském vztahu, která současně nesmí znamenat diskriminaci ostatních forem života. Na institucionální úrovni se má rodinnou politikou zabývat nově zřízené ministerstvo pro rodinu, tak jak tomu je v některých evropských zemích (Francie, Německo).

V oblasti finanční podpory rodiny klade KDU-ČSL, podobně jako občanští demokraté, důraz na přesun jejího těžiště ze sociálního systému do daňové politiky. Lidovci hodlají zvýšit prestiž mateřství, což by se mělo odrazit v dalším zvýšení rodičovského příspěvku. Ten KDU-ČSL chápe jako ocenění domácí péče o dítě coby „práce na plný úvazek“. Současně chtějí lidovci podporovat slučitelnost rodiny a zaměstnání podporou služeb péče o děti, což jsou v západní Evropě spíše priority levicových stran. Na rozdíl od programu ČSSD však křesťanskodemokratický plán nepočítá s výstavbou jeslí jakožto zařízení kolektivní péče a zmiňovány jsou především individuální formy (au-pair, babysitting).

Křesťanští demokraté nezapomínají ani na tradiční součást svého programu: ochranu nenarozeného života. Tu však chtějí uskutečňovat formou prevence: podporou adopcí a jiných forem náhradní rodinné péče o děti. K posílení prestiže rodiny mají dopomoci tzv. rodinné pasy.

Strana zelených

Program Strany zelených hovoří o rodinné politice v oddíle výmluvně nazvaném „Moderní rodina“. Východiskem je tzv. širší pojetí rodiny, které k rodině řadí nejen společenství rodičů a dětí, ale jakékoliv „společenství lidí, kteří pro sebe navzájem tvoří domov“. Tento koncept je dokonce širší než liberální pojetí rodiny

jako místa, kde jsou vychovávány děti. Zelení chtějí proto rozšířit i právní zakotvení rodiny (která ovšem ani dnes není v českém právním řádu definována) a výslovně odmítají preferování manželské rodiny. Výkony úplných, neúplných i homosexuálních rodin při péči o dítě jsou dle Zelených stejné a stejně ohodnotitelné.

Výrazná část rodinné politiky Strany zelených je zaměřena na podporu slučitelnosti rodiny a zaměstnání. Má být umožněno flexibilní rozdělení rodičovské dovolené mezi mužem a ženou formou střídání (které ovšem bylo ve skutečnosti zavedeno již před několika lety). Novinkou má být šestitýdenní „společná rodičovská dovolená“ pro otce i matku po narození dítěte a snížení věkové hranice pro odchod do důchodu také pro otce. Strana chce také, podobně jako ČSSD, usilovat o rozšíření dostupnosti jeslí.

Zelení chtějí rodinám kompenzovat ušlé příležitosti v důsledku péče o děti. Konkrétně je přitom uváděno rozšíření společného zdanění manželů na nesezdané páry. Tento návrh je v praxi snadno zneužitelný jakýmikoliv dvěma osobami k rozsáhlým daňovým únikům. Dalším návrhem je poskytování výhodných státních půjček pro rodiny s dětmi. Zelení chtějí také podporovat formy placené péče o děti a zahrnutí nákladů na ni mezi daňově odečitatelné položky.

Radikálním návrhem je požadavek na zrušení dětských domovů. Jejich agendu by měly převzít náhradní rodiny. Kde získat jejich odpovídající množství ovšem program konkrétně neřeší, s výjimkou zavedení možnosti adopce dětí homosexuálními páry. Zajímavým návrhem je také snaha obnovit příspěvek na antikoncepci z fondu prevence zdravotních pojišťoven, a to se zdůvodněním, že „hormonální antikoncepce zlepšuje kvalitu života žen“.

Závěr

Z výše uvedeného přehledu vyplývá několik zajímavých skutečností. Část analyzovaných politických stran hodlá svou rodinnou politikou řešit populační propad české společnosti. Za pomoci budování prorodinných služeb a finanční podpory chce dosáhnout zvýšení porodnosti. Tyto strany (ČSSD, KSČM, US-DEU) vycházejí z premisy, že populační vývoj je výrazně závislý na sociálně-ekonomických opatřeních veřejné správy. Naopak ODS se populační politice jako jediná ze stran výrazně brání

a chápe rodinnou politiku jako podporu rodin s dětmi pouze s ohledem na zájem rodin, nikoli jako nástroj ovlivňování demografických veličin.

ČSSD a Zelení výslovně počítají s podporou jeslí, jejichž zavírání jakožto institucí nevhodných pro kvalitní růst a vývoj dětí po roce 1989 stát podporoval (a to i v období vlád ČSSD). Většina stran chce podporovat také jiné formy nerodičovské péče o děti (KDU-ČSL, Zelení, ČSSD). Agenda slučitelnosti rodiny a zaměstnání, která v evropských státech dominuje především levicovým politickým stranám, je tak v České republice jednou z hlavních priorit u většiny stran. Pouze ODS naléhá na výraznější uplatnění svobody volby a ponechání rozhodnutí o způsobu péče o děti na rodičích. Naopak ČSSD a Strana zelených počítají se státním podněcováním zapojení otců do péče o dítě a matek do zaměstnání.

V oblasti finanční podpory počítá ODS a KDU-ČSL s výraznější daňovou podporou rodiny. Pouze ODS tu však disponuje konkrétními návrhy. KDU-ČSL a ČSSD počítají rovněž se zvýšením rodičovského příspěvku. ODS naopak hodlá maximum sociálních dávek převést do masivních daňových zvýhodnění.

Co se týče pojetí rodiny a hodnotového zaměření rodinné politiky, vykazují levicové a levicově-liberální strany (ČSSD, KSČM, Strana zelených) shodně snahu rozšířit klasické pojetí rodiny a výrazněji podporovat nesezdané páry a homosexuální páry. Strana zelených počítá i s možností adopce dětí homosexuálními páry.

Ve srovnání s celoevropskou politikou scénou je české prostředí charakteristické převládáním programových prvků, které jsou charakteristické pro levicové či levicově-liberální strany, a to dokonce i u stran, které se na české politické scéně zařazují do středu či napravo od něj. V některých případech je tento postoj záměrný, ovšem někdy nelze vyloučit ani nedostatečné odborné či intelektuální zázemí těchto stran, které přejímají části svého programu ze zahraničních odborných institucí či think-tanků, bez ohledu na jejich hodnotové a politické zaměření. Uvedený jev může být také způsoben snahou o modernizaci pohledu na rodinu a rodinnou politiku ve snaze přitáhnout také levicově a liberálně orientované voliče.

PhDr. Vojtěch Belling
Autor pracuje v Občanském institutu.

KOMENTÁŘE

Nemáme koho volit?

Výběr stran sice není ideální, ale odpovědný člověk volit pújde

Vždycky mě trochu zarazí, slyším-li od známých: Nemáme koho volit. Snad bych tento postoj chápal u lidí, kteří jsou odkázáni pouze na to, co vysílá televize, takže mají rozhled omezený deformovaným světem obrazovky. Kdybych uvažoval podobně, byl bych možná také znechucen výstupy velké části politiků. Člověk by však měl dobře vážit, co říká a nespokojit se s povrchními soudy. Podíváme-li se z pohledu katolíka alespoň v krátkosti zpět na období od posledních voleb, budeme možná překvapeni, že zdaleka ne vše, co se událo, můžeme označit záporným znaménkem.

Posun k důležitým tématům

Byla to právě KDU-ČSL, která jako první odhadla, že se doba změnila a do politiky přicházejí nová témata. Před čtyřmi roky nikoho kromě lidovců nenapadlo, jak důležitou otázkou bude problém malé porodnosti. Dnes se populační problém stal jedním z nejdůležitějších politických témat, na nějž z popudu křesťanských demokratů pozitivně reagovala nejen Poslanecká sněmovna, ale dokonce i vládní kabinet s převahou socialistických ministrů. S tím souvisí i dlouhodobě velmi špatná situace rodin, zapříčiněná především nesmyslnou daňovou politikou. Dnes se proročnou politikou ohánějí všechny strany, ale skutečností zůstává, že právě lidovci na tomto poli pracují již přes osm let – tu úspěšněji, tu méně úspěšně. KDU-ČSL se ale podařilo i jiný husarský kousek – prolomit tabu kolem umělých potratů. Toto téma bylo od dob komunistického režimu takřka nedotknutelné a nikdo si je netroufal otevřít. To, že většina v Poslanecké sněmovně striktní zákaz potratů odmítla, se dalo očekávat, ale vážná debata o potratech se už stala legální a odhalila slabost i dlouhodobější neudržitelnost postojů propotratové lobby. Pokud bude dostatečně silný tlak veřejnosti, lze očekávat, že se tato otázka a jí podobné budou stále častěji vracet na pořad jednání.

Eutanázie jako znamení

Právě díky křesťanským demokratům na poslední chvíli neprošel sněmovnou pokus o postupnou legalizaci eutanázie. A zde se navíc ukázal zcela zásadní rozdíl v našem politickém spektru. Když se

poukazovalo na otřesnou skutečnost, že pomocí trestního zákona má být umožněno beztrestné vraždění lidí tzv. ze soucitu, nechalo to ostatní strany relativně klidnými. Za to o paragraf, který se týkal tunelování, se byly ochotny před televizními kamerami bít skoro do krve. Nejde o to, že tunelování je špatné, ale co si lze myslet o ČSSD i ODS, pokud tolik energie věnují penězům, a za tak nepodstatné považují zabíjení lidí starých a nemocných.

Při projednávání zákona o registrovaném partnerství se ukázalo, že stále platí pravidlo: „Čí chleba jíš, toho píseň zpíváš“. Řada poslanců ČSSD řekla: „Je to nesprávné, ale my pro to ruku zvednout musíme.“ I v jiných stranách jsou slušní lidé, ale když přijde na lámání chleba, ne každý má sílu vydržet tlak od kolegů. V případě ODS bylo štěstím, že v poslední chvíli pochopila, o jakou levicovou a totalitní agendu se jedná, a nakonec hlasovala jako konzervativní strana. Nikdo z ní však už nesmyje, že to byla právě ODS, která pomohla na počátku Pandořinu skříňku registrovaného partnerství otevřít, i když později její poslanci pod vlivem prezidenta Václava Klause vystřízlivěli.

Je nesporné, že se řada věcí, nejen lidovcům, ale obecně všem slušným politikům prostě nepodařila. Povýšení homosexuálního chování na stav manželský je otřesné. Další velkou kauzou bylo vytrvalé odmítání dohody se Svatým Stolicem a konečně ono neustálé odkládání restitucí církevního majetku. Dnes už je víceméně jasné, že církev z toho, co jí bylo ukradeno, neuvidí ani korunu. Tím je řada aktivit ve školské a charitativní oblasti podvázána. Navíc je ale církev špiněna nálepkou hamiznosti, že stojí s napřaženou rukou a volá: „Dávej, dávej.“ Škoda, že kromě KDU-ČSL ostatní parlamentní strany řešení této otázky stále bojkotují.

Co chci od politiků?

Opravdu tedy není koho volit? Každý si musí položit otázku, co chce od politiků. Jenom peníze? Pak může volit mezi ČSSD a ODS. ČSSD již dlouho restauruje socialismus – bere oběma rukama, aby pak některým milostivě rozdělila hodnoty druhých. Liberálové z ODS dle darwinovského myšlení degradují člově-

ka na „chytré zvíře“ a prosazují „utrhní co můžeš“. Třetí varianta – KDU-ČSL – nutí k přemýšlení. Na rozdíl od ODS je konzervativní i v kulturních otázkách. Velmi pozitivní je, že za poslední dva roky nabývá sebevědomí a přestává se stydět říkat jasné ano a ne.

Český barometr

Jiří Karas si svými jednoznačnými postoji a zápasy ve sdělovacích prostředcích vysloužil obdiv většiny konzervativních voličů. Nedávno i otec biskup Josef Kajnek přiznal, že právě postoje tohoto politika, vyjádřené v knize *Krásný život pod psa*, jej přiměly k účasti na Pochoodu pro život v Praze. Ale není to jenom on, který vytváří rozumnou tvář KDU-ČSL. Vedle Jana Kasala, také z Vysočiny, který se velmi aktivně postavil proti eutanázii, je na pražské kandidátce Vladimír Říha, který odvedl velikou práci při mírnění dopadů zákona o pokusech na lidských embryích. Josef Janeček ze středních Čech spolu s olomouckým Tomášem Kvapilem spolupracují na proročinné politice již dlouhou dobu.

Tím nelze říci, že poslanci z jiných stran, jako například Marek Benda, se nechovali dobře. Vůbec ne, naopak někteří si zaslouží obdiv. Ale při současném volebním systému do Poslanecké sněmovny nelze volit pouze osobnosti jako do Senátu, ale pouze strany a jimi připravené stranické kandidátky.

Musíme-li tedy vzít na všechny strany jeden metr, nezbyvá, než si přiznat, že křesťanští demokraté přes všechny výhrady obstáli a dělali podle svých možností to, co slibovali. Uznávají to i političtí konkurenti, kteří si aktivity KDU-ČSL váží, třebaže jim někdy bere vítr z plachet. Také Jiřího Karase pro jeho konzistentní postoje a čitelnost většina politiků respektuje a dokonce se stal jakýmsi barometrem české politické scény. Bez jeho podnětů by některá témata vymizela z politiky. A není to jen otevírání problémů, ale i konstruktivní náměty jejich odpovědného řešení.

Chceme-li tedy dál prosazovat v politice ty zájmy, které jsou pro nás jako křesťany a konzervativní občany životně důležité, nemusíme se příliš rozmýšlet, komu svůj hlas dát.

Mgr. Radim Ucháč

Autor je prezidentem Hnutí Pro život ČR.

DOTAZY ČTENÁŘŮ

Spravedlnost a milosrdenství

Řada čtenářů vyjádřila přání seznámit se stanoviskem učitelského úřadu na různé aktuální otázky. Na zaslané dotazy týkající se víry a mravů odpovídají kněží Řádu bratří kazatelů (dominikánů) s úmyslem stanovisko Církve srozumitelně zprostředkovat. Dotazy lze zasílat na korespondenční adresu redakce uvedenou v tiráži.

Jak je to s Boží spravedlností a s Božím milosrdenstvím ve vztahu k nebi, očistci a k pecku? Slyším názory a to velice časté, že Bůh by nebyl milosrdný, kdyby po smrti nechal lidi jít do pekla a též, že i když se člověk během svého života o Boha nezajímá, ve vteřině smrti mu Bůh dá tak veliké milosti, že jde člověk ihned k Němu (zřejmě do nebe). Když o tom prý pochybuji, nějak divně věřím, protože Bůh je milosrdný.

Eva Peroutková

Bůh je spravedlivý

Bůh je nejvyšší spravedlivý. To je jedna ze základních pravd, které o Bohu víme. Spravedlnost je dobrá vlastnost, která dává každému, co mu patří: dobrému odměnu, zlému trest. Každé dobro odmění a každé zlo potrestá. Úplně každé, i když ne každé stejným způsobem. Člověk nemůže být dokonale spravedlivý — už kvůli tomu, že nezná každý dobrý a každý zlý skutek, i kvůli tomu, že nemá vždy v moci odměnit nebo potrestat. Vůči Bohu už vůbec nemůžeme být dokonale spravedliví, protože je nad naše možnosti dát mu, co mu patří.

Doba zkoušky, čas lítosti

Bůh zde na zemi neodměňuje ani netrestá úplně, absolutně, definitivně — našťastí pro nás, zvláště co se trestu týče. Právě pro své milosrdenství neuplatňuje svou spravedlnost. Milosrdenství rádo odpouští těm, kdo o odpuštění stojí. Dá se říct, že pro své milosrdenství je k nám Bůh zatím nespravedlivý, zvláště kvůli zlu. Netrestá totiž hned a úplně, jak bychom si podle práva zasloužili, ale vyčkává, aby nám dopřál čas k lítosti. Ale tento čas není nekonečný. Je termínovaný naší smrtí. Doba života je dobou zkoušky, dobou rozhodování se pro nebo proti Bohu. Smrtí tento čas končí. Už nebude možnost změnit své rozhodnutí. Pak už není čas k lítosti a přichází Boží spravedlnost s celou svou dokonalostí.

Časná odměna a trest

Bůh přesto svou spravedlnost vůči nám částečně uplatňuje už zde na zemi. Tady na světě Bůh dobro odměňuje např. vnitřním pokojem a někdy i čas-

ným blahem, a zlo trestá například výčitkami svědomí a někdy i různými časnými tresty.

Bůh pro svou vševedoucnost nemusí hned odměnit každé dobro spravedlivých. Ty, o kterých ví, že přijdou do nebe, může Bůh různě zkoušet, protože ví, že o svou odměnu v nebi nepřijdou. Mohou si tak alespoň rozmnožit zásluhy pro nebe a Bůh jim všechny jejich námahy zkoušek bohatě nahradí. A nemusí ani hned trestat každé zlo, vždyť jeho soudu nikdo neujde. A navíc i lidé zlí udělají občas něco dobrého a je třeba, aby za toto dobro dostali odměnu nebo jim byl zmírněn trest.

Přirozená dobrotá — odměna v čase

Jsou ale lidé, kteří jednájí vesměs dobře, totiž přirozeně dobře, jen odmítají Boha. Takoví si pro své přirozeně dobré jednání buď zaslouží milost obrácení, nebo jim Bůh odmění veškeré jejich dobré jednání už zde na zemi pozemskými dobry, jestliže nebudou moci přijmout odměnu na věčnosti.

Těm tedy, o nichž Bůh ví, že na věčnosti už žádnou odměnu nemohou přijmout, protože se s konečnou platností rozhodli proti Bohu a budou věčně trestáni, těm veškeré dobré jednání odměňuje už v čase. Proto se podle toho, jak se komu tady na světě daří, nedá usoudit, zda jde ke spáse nebo k záhubě. O tom rozhodují naše skutky, naše vůle, naše poctivost v hledání dobra, pravdy, krásy... v hledání Boha.

Dostatečná milost

Bůh nikomu neodmítá pomoc a každý člověk od něj dostává milosti, které mu stačí k tomu, aby mohl dojít do nebe. To ale neznamená, že by musel dávat každému mimořádné dary a milosti, a zvláště ne těm, kteří je soustavně odmítají a odhazují. Jestliže člověk Boží milost odmítá, může se snadno stát, že se mu jí bude jednou nedostávat. Že mu Bůh neudělí v okamžiku smrti mimořádnou milost obrácení. Nebude to nespravedlivé, protože dostatek milostí dostal. Bylo mu nabídnuto dost milostí na to, aby s vlastním přičiněním a spoluprací mohl dojít do nebe, a milosti mu

byly nabízeny tak, že je mohl přijmout.

Jestliže Bůh nebude mít nějaký mimořádný důvod dát navíc člověku mimořádnou milost, nebude rozhodně jednat nespravedlivě, když ji neudělí. Proto se říká: Jak kdo žil, tak také zemře... Spravedlivý ve své spravedlnosti, hříšník ve své zlobě.

Nutnost spolupráce s milostí

Bůh by nás mohl spasit i bez nás, ale neudělal to a proto nemůžeme počítat, že v našem případě udělá výjimku. Bůh nám spásu zasloužil, ale nedá nám ji bez našeho přičinění. Jestliže ji odmítáme — a člověk to docela snadno dokáže — Bůh nás nebude nutit a nepřinutí, přestože by mohl. A není tím nespravedlivý. Boží milosrdenství jen zaplatilo cenu za náš hřích a prodlužuje čas k lítosti, ale nesplňuje naše obrácení, ani nenutí Boha jednat mimořádnými cestami.

Konečné rozhodnutí

V nebi se už nikdy nerozhodneme proti Bohu ani v pecku pro Boha, protože naše vůle bude ve svém rozhodnutí naprosto pevná pro jasnost našeho poznání. To je i důvod, proč se ďábel nikdy neobrátil. Spoléhat se tedy na to, že mi Bůh dá v umírání takovou milost, že se zaručeně musím rozhodnout jedině pro něj, je stejně pošetilé jako spoléhat se na to, že bude slunečně, když si vezmu sluneční brýle. Na toto rozhodnutí pro Boha má člověk celý život, ale pouze celý život — a to stačí.

Boží pravidla

Bůh nás mohl stvořit přímo v nebi, ale neudělal to a my Boží pravidla nezměníme. Ani náš domnělý soucit a jemnocit je nezmění. Nemůžeme se domnívat, že bychom byli lepší než Bůh. Přestože Bůh chce naši spásu a nechce naši záhubu, nepoužije proti naší svobodě svoji všemohoucnost. Ani kvůli něčemu tak strašnému jako je peklo ne. Vždyť ani tam není nikdo, kdo tam nechtěl být. A to, že můžeme Boha milovat — naprosto svobodně a dobrovolně — dostatečně vyváží i to, že jsou andělé a lidé, kteří ho dobrovolně a navzděcky odmítají.

P. Cyprián Suchánek OP

NA ZÁVĚR

Děkujeme za vaše ohlasy. Těšíme se na vaše podněty, které můžete zasílat na adresu redakce uvedenou v tiráži. Čtenářské dopisy jsou redakčně kráceny a nemusejí vyjadřovat stanovisko redakce.

Film Amen

Film *Amen* režiséra Costy-Gavrase, který vysílala ČT, se mi nezdá docela špatný, ale myslím, že byl matoucí pro lidi, kteří neznají realie (odpor biskupa Galena proti likvidaci dlouhodobě nemocných, uniformy nemocničních sester připomínající řeholní úbory).

Neměl by *RC Monitor* otisknout k filmu nějaký komentář?

Martina Šimová, Praha

Víra stavebním kamenem hrdinství a boje za ideály

Je mi smutno, že je dnes tak málo pozitivních příkladů, jako je třeba hrdinství a boj za ideály svobody, které by mohly

oslovovat dnešní mladé lidi. Proč je zde taková absence sdělování těchto hodnot, nechuť médií prezentovat především pozitivní příklady?

Troufám si odpovědět na tuto otázku. Stavebním kamenem hrdinství a boje za ušlechtilé ideály je totiž víra. Zde pak máme jádro tohoto problému – víra byla odsunuta, uklizena, a to mnohdy záměrně na periferii společnosti.

Proto působí jako vzorový příklad březnové otevření stálé expozice šesti hrdinů, orlů z malé vesnice u Brna, Moutnice, kteří neváhali opustit svoji vlast, nasadit vlastní život a jít bojovat proti fašistické zvlí. Těmto hrdinům dlužíme mnoho a oni si od nás pozornost jistě zaslouží.

Ing. František Dohnálek, Brno

Televize dobrých zpráv

TV NOE je nekomerční satelitní televizní stanice pro celou rodinu, která začala vysílat 10. 5. 2006 denně od 8 do 12 a od 18 do 24 hodin. Program tvoří dokumentární a hrané filmy, publicistické, duchovní, soutěžní a zábavné pořady.

Signál TV NOE je k zachycení v celé České republice i na Slovensku přijímačem digitálního satelitního příjmu DVB-S s parabolickou anténou z družice Astra 3A, televizními kabelovými rozvody (TKR) či přes vysokorychlostní internet (např. ADSL).

TV NOE je možné podpořit modlitbou, sponzorstvím a partnerstvím, členstvím v Klubu přátel Telepace a TV NOE, dobrovolnou spoluprací a tvůrčími nápady či finančním darem na bankovní účet 35-3936570207/0100, var. symbol: členské nebo rodné číslo.

<http://www.tvnoe.cz>

Liturgická čtení

14. 5. Neděle	Sk 9,26–31, Žl 22, 1 Jan 3,18–24, Jan 15,1–8 <i>5. neděle velikonoční</i>	18. 5. Čtvrtek	Sk 15,7–21, Žl 96, Jan 15,9–11 <i>sv. Jan I.</i>
15. 5. Pondělí	Sk 14,5–18, Žl 115, Jan 14,21–26 <i>sv. Isidor</i>	19. 5. Pátek	Sk 15,22–31, Žl 57, Jan 15,12–17 <i>sv. Petr Celestin</i>
16. 5. Úterý	Řím 8,31b–39, Žl 69, Mt 10,17–22 <i>sv. Jan Nepomucký</i>	20. 5. Sobota	Sk 16,1–10, Žl 100, Jan 15,18–21 <i>sv. Klement Hofbauer</i>
17. 5. Středa	Sk 15,1–6, Žl 122, Jan 15,1–8 <i>sv. Paschal Baylon</i>		

21. 5. Neděle	Sk 10,25–26.34–35.44–48, Žl 98, 1 Jan 4,7–10, Jan 15,9–17 <i>6. neděle velikonoční</i>	25. 5. Čtvrtek	Sk 1,1–11, Žl 47, Ef 4,1–13, Mk 16,15–20 <i>Slavnost Nanebevstoupení Páně</i>
22. 5. Pondělí	Sk 16,11–15, Žl 149, Jan 15,26–16,4a <i>sv. Rita z Cassia</i>	26. 5. Pátek	Sk 18,9–18, Žl 47, Jan 16,20–23a <i>sv. Filip Neri</i>
23. 5. Úterý	Sk 16,22–34, Žl 138, Jan 16,5–11 <i>sv. Jan de Rossi</i>	27. 5. Sobota	Sk 18,23–28, Žl 47, Jan 16,23b–28 <i>sv. Augustin</i>
24. 5. Středa	Sk 17,15.22–18,1, Žl 148, Jan 16,12–15 <i>sv. Vincenc</i>		

RC MONITOR – zpravodajský čtrnáctideník vydávaný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Publikované zprávy jsou zveřejňovány na zpravodajském serveru <http://res.claritatis.cz>. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474.

Korespondenční adresa redakce: Res Claritatis, Husova 8, 110 00 Praha 1, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 1683820001/2400.

Redakční rada: Vít Cigánek, RNDr. Václav Frei, Mgr. Michaela Freiová, JUDr. Ing. Jiří Karas, P. Mgr. Pavel Mayer OP, Zdeňka Rybová, Mgr. Radim Ucháč, Kateřina Ucháčová. **Teologický poradce:** P. Mgr. Pavel Mayer OP.

Objednávky: Noviny jsou distribuovány zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na korespondenční adrese redakce. Jejich vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo činí přibližně 10 Kč, což ročně znamená 240 Kč. Všem dárčům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.